

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)

12–13 травня 2016 року
м. Тернопіль

У двох томах
ТОМ 2

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2016

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання якості медичної освіти (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 12–13 трав. 2016 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2016. – Т. 2. – 364 с.

**РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ФОРМ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ
У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ (ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ) НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

УДК 378.147.091.31 : 316.776.34 : 616.1/6

**ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ
ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ № 1, ОСНОВ БІОЕТИКИ І БІОБЕЗПЕКИ**

Т. В. Ащеулова, О. Н. Ковальова, Н. А. Сафаргаліна-Корнілова, Н. М. Герасимчук, О. В. Гончарь

Харківський національний медичний університет

**EVALUATION OF INTERACTIVE TEACHING METHODS EFFICIENCY AT THE DEPARTMENT
OF PROPEDEUTICS TO INTERNAL MEDICINE N1, BASIS OF BIOETHICS AND BIOSAFETY**

T. V. Ashcheulova., O. N. Kovalyova, N. A. Safargalina-Kornilova, N. M. Gerasimchuk, O. V. Honchar

Kharkiv National Medical University

Інтерактивна навчальна діяльність є одним з вирішальних чинників самореалізації особистості. Основна перевага інтерактивних методів навчання (ІМН) – наближення процесу навчання до реальної практичної діяльності майбутніх фахівців. Використання ІМН на клінічних кафедрах дозволяє підвищити інтерес студентів до вивчення дисципліни, забезпечити більш високу якість і «виживаність» знань, практичних навичок; сприяє розвитку комунікативних навичок, клінічного мислення майбутнього лікаря.

Interactive educational activities belong to the decisive factors of the person's self-realization. The main advantage of interactive teaching methods (ITM) is approaching the learning process to the actual practice of the future experts. The use of medical devices in the clinical departments can increase students' interest in the study of the discipline, ensuring better quality and «survival» of knowledge and practical skills; promotes communicative skills, clinical thinking of the future doctor.

Вступ. Сьогодні основні методичні інновації у вищій школи пов'язані із застосуванням інтерактивних методів навчання, основаних на принципах взаємодії, активності студентів, опорі на колективний досвід, обов'язково зворотного зв'язку. Інтерактивна навчальна діяльність є одним з вирішальних чинників самореалізації особистості. «Я почув і забув, я побачив і запам'ятав, я зробив і зрозумів» (Конфуцій). Студенти легше розуміють і запам'ятовують матеріал, який вони вивчали шляхом активного залучення в навчальний процес.

Слово «інтерактив» від англійського «interact» («Inter» – взаємний, «act» – діяти). Термін «інтерактивна педагогіка» був введений в 1975 р. німецьким вченим Гансом Фріцем, який визначив мету інтерактивного процесу «...як зміна і поліпшення моделей поведінки його учасників: аналізуючи власні реакції та реакції партнера, учасник змінює свою модель поведінки» (1).

Мета дослідження: Оцінити ефективність використання ІМН на кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини № 1, основ біоетики та біобезпеки.

ІМН – це спільна діяльність студентів і викладача, при якій всі учасники освітнього процесу взаємодіють один з одним, спільно вирішують проблеми, моделюють ситуації, оцінюють дії один одного і свою власну поведінку. Задачі ІМН: мотивація студентів до досліджуваної проблеми; самостійний пошук шляхів та варіантів вирішення поставленої задачі; взаємодії між студентами, прояв терпимості до будь-якої точки зору; формування у студентів власної думки, життєвих і професійних навичок.

Основна перевага ІМН – наближення процесу навчання до реальної практичної діяльності майбутніх фахівців. Інтерактивні методи сприяють оптимізації навчального процесу, допомагають студентам аналізувати отриману інформацію; навчитися вирішувати проблеми і правильно формулювати власну думку; дискутувати, відстоювати

свою точку зору; бути більш впевненими та незалежними. Одна із стратегій інтерактивного навчання – це робота в малих групах, яка дає всім учасникам (в тому числі і сором'язливим) можливість брати участь у роботі, практикувати навички співробітництва, міжособистісного спілкування, що часто буває неможливо у великому колективі. Робота в малій групі – невід'ємна частина багатьох інтерактивних методів навчання.

На кафедрі ПМВ №1, ОББ використовуються наступні форми ІМН: ділові ігри, рольові ігри, кейс-метод, ПОПС-формула, проведення студентських конференцій. Ділова гра – моделювання умов і відносин професійної діяльності, що характерні для даного виду практики; їх специфіка – максимально наближення до реальної практичної діяльності, що активізує отримані теоретичні знання, переводить їх у практичну діяльність. Рольова гра – розігрування її учасниками ситуації за заздалегідь розподіленими ролями з метою оволодіння певними поведінковими та емоційними якостями професійної ситуації; проводиться в невеликих групах (по 3–4 чол.). Мета кейс-методу (конкретних ситуацій – case) дозволяє спільними зусиллями групи студентів проаналізувати ситуацію, що виникає при конкретному положенні справ (2). Для перевірки домашнього завдання, закріплення вивченого матеріалу застосовується методика «ПОПС-формула» («Я вважаю.. тому, що .., наприклад..., тому...»). Студентська конференція є однією з форм інтерактивного навчання, яка передбачає активну взаємодію між студентом і викладачем, між самими студентами, що спрямована на підготовку доповіді та публічний виступ на конференції, вміння вести діалог, відповідати на запитання.

Ефективність навчання – ступінь порівняння позитивних результатів з витратами, понесених для їх досягнення, яка визначається поєднанням наступних факторів: запам'ятовування, гнучкість у використанні, надання до-

помоги, доступність. Для оцінки ефективності ІМН нами використовувалися наступні методи: анкетування; вивчення динаміки успішності студентів (% якісної успішності, середній бал модульного контролю) та «виживання» знань; співбесіду зі студентами.

Для оцінка ефективності ІМН студентів проведено аналіз якості освоєння і використання на практиці методів обстеження пацієнта, клінічна трактування клініко-лабораторно-інструментальних даних та обґрунтування клінічного діагнозу, а також «виживання» цих знань через півроку після завершення вивчення дисципліни. Контрольну групу склали студенти із змішаною формою навчання.

Результати порівняльного аналізу ефективності використання ІМН пропедевтики внутрішньої медицини, а саме: якісна успішність склала 86,36 % проти 68,38 % в основній групі, середній бал дисципліни – відповідно 4,12 і 3,81; «виживання» теоретичних знань – 66,1% проти 39,6 %, «виживання» практичних навичок – відповідно 78,5 і 52,5 %.

Висновки. Таким чином, результати дослідження показали ефективність і дієвість використання інтерактивних методів навчання як умови для самореалізації студентів-

медиків. Застосування ІМН на клінічних кафедрах дозволяє підвищити інтерес студентів до вивчення дисципліни та поточну успішність, забезпечити більш високу виживаність знань і практичних навичок; оцінити рівень знання студентів навчального матеріалу, вміння застосовувати дані основних і додаткових методів дослідження в діагностичному процесі.

Використання ІМН в процесі навчання знімати нервову навантаження студентів, дає можливість змінювати форми їх діяльності, переключати увагу на вузлові питання теми занять; сприяє розвитку комунікативних навичок, клінічного мислення майбутнього фахівця.

Література

1. Богданова, І. М. Використання інтерактивних технологій у підготовці майбутніх соціальних працівників // Вісник Національної академії Державної прикорд. служби України. Педагогічні науки. – 2011. – № 11. – С. 15–20.

2. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / НАПН України, Педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 324 с.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ З ДИСЦИПЛІНИ «ХІРУРГІЯ»

Т. Є. Баб'як

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Організація навчального процесу на 6 курсах медичних факультетів вищих навчальних закладів поєднує як вивчення тематичного плану робочої програми, систематизацію теоретичного матеріалу, опрацьованого на 4 та 5 курсах, так і комплекс заходів з підготовки випускників до державної атестації, яка передбачає стандартизований тестовий контроль знань та практично-орієнтований іспит. Регламент першої та другої частини підсумкового екзамену вимагає від студента широкої ерудиції з базових питань хірургії, анестезіології та інтенсивної терапії, урології, травматології та надзвичайних станів і дитячої хірургії. Виконання окресленого завдання забезпечується високою кваліфікованістю викладацького складу, мотивованістю та дисциплінованістю студентів, оскільки домінуючий акцент навчальної роботи на старших курсах зосереджується на практичних заняттях. До державної атестації допускаються випускники, які повністю виконали вимоги навчального плану та освітньо-професійної програми із спеціальності.

Ліцензійний інтегрований іспит “Крок 2” є засобом незалежного оцінювання рівня професійної компетентності фахівця. Підготовка повинна передбачати опрацювання завдань хірургічного профілю з доступних ресурсів Центру тестування. Обговорення результатів зі студентами дозволить проаналізувати дискусійні питання та визначити “групу ризику”, де результат претестування менше ніж 80 % правильних відповідей, яка в подальшому вимагатиме додаткової уваги.

Перша частина іспиту полягає в оцінюванні вміння кожного випускника опитати у пацієнта скарги, анамнез захворювання, життя, здійснити об'єктивне фізикальне обстеження, сформулювати попередній клінічний діагноз,

обґрунтувати план обстеження, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень, визначити тактику лікування та провести експертизу працездатності. Пріоритетним напрямком навчальної діяльності на заняттях зі студентами 6 курсів медичних факультетів повинна бути робота у клінічних відділеннях, діагностичних кабінетах, ознайомлення з медичною документацією. Акцент слід зосередити на затверджених стандартизованих протоколах обстеження та надання медичної допомоги при хірургічних захворюваннях, доповнити їх сучасною науковою інформацією та здобутками вітчизняної хірургічної школи.

Складовою другої частини іспиту є вирішення ситуаційних завдань та демонстрування студентами основних практичних умінь і навичок. Діапазон клінічних завдань повинен у повному обсязі відображати зміст дисциплін, які є складовою практично-орієнтованого іспиту та відповідати вимогам освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ). Перелік практичних навичок формується згідно зі списком № 5 ОКХ. Покращити їх засвоєння дозволить адаптація до розділів навчального плану, коректне виконання викладачем в реальних клінічних умовах, створення можливостей для самостійного відтворення навичок студентами та комплектування тренінг-класів відповідними манекенами, муляжами та інструментарієм. З огляду на міждисциплінарний характер іспиту, доцільне упорядкування методичних рекомендацій та посібників з описом показань, необхідних засобів та алгоритму виконання кожної з маніпуляцій.

Якісна підготовка випускників медичних факультетів до державної атестації вимагає заходів з узагальнення здобутого теоретичного та клінічного матеріалу, формуванню у студента практичних умінь та навичок на кожному етапі

ЗМІСТ

Секція III

РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ФОРМ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ (ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ) НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

<i>Т. В. Ащеулова, О. Н. Ковальова, Н. А. Сафаргаліна-Корнілова, Н. М. Герасимчук, О. В. Гончарь</i> ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ № 1, ОСНОВ БІОЕТИКИ І БІОБЕЗПЕКИ	3
<i>Т. Є. Баб'як</i> НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ З ДИСЦИПЛІНИ «ХІРУРГІЯ»	4
<i>А. М. Бербець</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДИК ПРИ ПІДГОТОВЦІ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН ДО ЛІЦЕНЗІЙНИХ ІСПИТІВ	5
<i>Т. В. Бірюкова</i> КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	7
<i>Я. Г. Борох, О. Г. Іванько</i> АКАДЕМІЧНА НЕЧЕСНІСТЬ У МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ОЧИМА СТУДЕНТІВ	7
<i>Р. Є. Булик, Н. В. Черновська, Ю. В. Ломакіна</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ЗА КРЕДИТНО- ТРАНСФЕРНОЮ СИСТЕМОЮ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ГЕНЕТИКИ ВИЩОГО ДЕРЖАВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ УКРАЇНИ «БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»	8
<i>В. А. Візір, О. В. Деміденко</i> ЗДІЙСНЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗАСОБАМИ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ	10
<i>С. О. Гаєвський, М. М. Потяженко, О. Є. Кітура, Н. Л. Соколюк, Н. О. Люлька, Т. В. Настрога</i> ОБ'ЄКТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	11
<i>Є. І. Гайдаржі</i> ОПТИМІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ, НА КЛІНІЧНИХ (ХІРУРГІЧНИХ) КАФЕДРАХ	12
<i>В. І. Гарець, І. І. Кононова, О. Г. Слесаренко, І. І. Колосова, В. В. Майор</i> ТЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ І РЕГУЛЯЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	14
<i>А. П. Гасюк, С. М. Совгиря, Н. І. Винник, М. А. Волобуєв, Д. Є. Ніколенко</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ	15
<i>Н. В. Гасюк, Я. П. Нагірний, М. О. Левків</i> ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ПЕДАГОГА – ЗАПОРУКА ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	16
<i>І. В. Геруш, Н. П. Григор'єва</i> ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	16
<i>Л. М. Головатюк, О. А. Бовкун, С. І. Єсіпова, О. І. Шишак</i> ПІДГОТОВКА З ПЕДІАТРІЇ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ «КРОК-2» НА VI КУРСІ МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	17
<i>С. В. Гордійчук</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЗА УЧАСТЮ СТУДЕНТІВ	18
<i>І. А. Григорова, Л. В. Тихонова, О. О. Тесленко, О. Р. Єскін</i> РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ДИСЦИПЛІНИ «НЕВРОЛОГІЯ»	19
<i>О. М. Гуменюк, В. В. Гуменюк</i> ЯКІСТЬ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ	21
<i>Н. В. Давидова</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ УСПІШНОСТІ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ З БІООРГАНІЧНОЇ І БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ	22